СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОПЕРНА СТУДІЯ

Інформація про освітню програму	
Назва освітньої програми	Музичне мистецтво
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Профілізація	Оперний спів
Спеціальність	В5 Музичне мистецтво
Ступінь вищої освіти	магістр
Форма здобуття освіти	денна (очна), заочна
Інформація про викладача	
Прізвище, ім'я, по батькові	Сахно Ігор Леонідович
Посада	старший викладач
Науковий ступінь, вчене та/або почесне звання	кандидат мистецтвознавства
Профіль викладача	https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/mm/hhd/sahno.html
e-mail	ihor_sakhno@xdak.ukr.education
Інформація про навчальну дисципліну	
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Курс	1-2
Семестр	1-3
Обсяг навчальної дисципліни *(в кредитах ЄКТС/ в годинах)*	9 кредитів ЄКТС / 270 годин Аудиторна робота: 270 годин, з них: практичні – 84 години, самостійна робота – 186 годин Самостійна робота: 60 годин
Мова викладання	українська

Пререквізити	Опанування навчальної дисципліни «Оперна студія» ґрунтується на знаннях, уміннях і практичних навичках, набутих здобувачами на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти під час вивчення фахових вокально-виконавських, музично-теоретичних і музично-сценічних дисциплін. Важливе значення мають досвід ансамблевого музикування, навички сценічного мовлення та руху, взаємодії з концертмейстером, основи акторської майстерності й здатність самостійно опрацьовувати вокальні партії.
Постреквізити	Знання, уміння та практичний досвід, набуті під час вивчення навчальної дисципліни «Оперна студія», забезпечують подальше вдосконалення професійної вокально-виконавської та сценічної майстерності, розвиток навичок художньої інтерпретації оперного репертуару, формування готовності до самостійної творчої діяльності в галузі оперного мистецтва. Набуті компетентності використовуються під час практичної підготовки, реалізації концертно-сценічних і творчих проєктів, підготовки до підсумкової атестації та подальшої професійної діяльності. Опанування дисципліни сприяє формуванню здатності до самостійної роботи над оперною партією, професійної взаємодії з диригентом, режисером, концертмейстером та іншими учасниками музично-театрального процесу, створення цілісного вокально-сценічного образу й участі в постановках оперних вистав.
Анотація	Навчальна дисципліна «Оперна студія» є обов'язковим освітнім компонентом професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво», фахова профілізація «Оперний спів». Зміст дисципліни спрямований на поглиблення професійної вокально-сценічної майстерності, удосконалення навичок художньої інтерпретації оперних партій, розвиток акторської виразності, культури сценічного мовлення та руху, формування здатності до створення цілісного музично-драматичного образу. Вивчення дисципліни передбачає послідовну роботу над оперними партіями та ансамблями, опанування музичного й літературного тексту, співпрацю з концертмейстером, диригентом і режисером, участь у мізансценічних, ансамблевих і загальних репетиціях, підготовку до сценічного виконання оперних творів. Особлива увага приділяється органічному поєднанню вокально-технічної, художньо-інтерпретаційної та акторської складових, розумінню музичної драматургії, розвитку сценічної свободи, професійної комунікації та творчої самостійності. Опанування дисципліни забезпечує формування професійних компетентностей, необхідних для участі в оперних постановках, здійснення концертно-виконавської діяльності та реалізації індивідуального творчого потенціалу в галузі музично-театрального мистецтва..

Мета	Вдосконалення професійних вокально-виконавських і сценічних компетентностей здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, формування готовності до самостійної творчої діяльності в галузі оперного мистецтва шляхом поглиблення навичок художньої інтерпретації оперних партій та ансамблів, розвитку акторської майстерності, культури сценічного мовлення й руху, здатності до створення цілісного музично-драматичного образу, професійної взаємодії з диригентом, режисером, концертмейстером та іншими учасниками оперної постановки, а також розвитку творчої самостійності, сценічної виразності й виконавської відповідальності..
Загальні компетентності	ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 7.Здатність до міжособистісної взаємодії.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції. СК 3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики. СК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності. СК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації. СК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету. СК 8. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу. СК 10. Здатність до професійного саморозвитку та вдосконалення виконавської, педагогічної та дослідницької майстерності.
Програмні результати навчання	РН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності. РН 2. Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах. РН 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві. РН 5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію. РН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при

	створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій. РН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
Тематичний зміст навчальної дисципліни	Розділ 1. Робота над оперним репертуаром. Тема 1. Вокальна партія: інтонаційний та драматургічний аналіз. Тема 2. Специфіка вивчення музичних текстів вокальної партії. Тема 3. Репетиції з оркестром. Співанки з диригентом. Розділ 2. Творча майстерня: сценічне втілення. Тема 4. Визначення мізансцен оперної партії. Тема 5. Особливості розкриття художнього та психологічного образу ролі. Тема 6. Сценічне опанування вокальної партії в ансамблевій узгодженності та мізансценах. Тема 7. Виконання оперної партії у виставі.
Види занять	Практичні, самостійна робота
Методи навчання	Практичний метод (практичні заняття); наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування); самостійна робота. Словесні методи, наочні методи (педагогічний показ, демонстрація вокально-виконавських і сценічних прийомів, прослуховування аудіозаписів та перегляд відеозаписів оперних вистав); індивідуальна робота над оперними партіями з концертмейстером, співанки з диригентом, мізансценічні та ансамблеві репетиції з режисером, підготовка й виконання оперних сцен.
Форми та методи оцінювання	1. Поточний контроль – перевірка самостійної роботи, творчих завдань. 2. Підсумковий контроль – залік (1 та 2 семестри), екзамен (3 семестр). Оцінювання результатів навчання здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію освітнього процесу з дисципліни «Виконавська майстерність», та визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту. Деталізацію критеріїв оцінювання поточного та підсумкового контролю наведено у додатку 1..
Система та критерії оцінювання	Поточний контроль (max 60 балів) передбачає роботу над оперними уривками / партіями, репетиційну роботу над поточним репертуаром з концертмейстером, диригентом та режисером, підготовку та виконання відповідних партій / уривків. Семестровий контроль (max 40 балів) передбачає виконання партій або уривків з опер: 1, 2 семестр – залік; 3 семестр – екзамен.

	Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60. Із критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів поточного та семестрового контролю і послідовністю накопичення балів студентів ознайомлюють на першому аудиторному занятті та за посиланням
Особливості та політики навчальної дисципліни	Умовами опанування навчальної дисципліни «Оперна студія» є: - систематичне виконання поставлених завдань; - дотримання Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf); - дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html; Кодекс академічної доброчесності ХДАК - https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html); - запобігання / протидія булінгу (цькуванню) – (Положення про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pzpb22.pdf; - вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf) - визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання,здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf).
Правила етичного використання штучного інтелекту	Принципи відповідального та етичного використання ШІ в академічній діяльності учасників освітнього процесу ХДАК визначено в Положенні про використання технологій штучного інтелекту в освітньому процесі, науковій та мистецькій діяльності ХДАК: https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_shi_26.pdf. У процесі освоєння навчального курсу дозволяється використання ШІ як допоміжного ресурсу під час аналізу даних, проведення дискусій, обговорення ідей, вдосконалення стилю висловлювання та розширення лексичного запасу, автоматизованої перевірки граматики, структури та стилю своїх письмових робіт, створення мультимедійних матеріалів

	(анімації, відео чи інтерактивних презентацій), опрацювання та перекладу матеріалів іноземними мовами, пошуку релевантних наукових джерел за заданими критеріями, розробки ігрових сценаріїв, що сприяє розумінню різних ситуацій та розвитку стратегічного мислення, тощо. Водночас виконані здобувачами освіти завдання мають бути результатом власної оригінальної роботи. Неприпустимим є видання тексту, згенерованого ШІ або перефразованого ШІ вмісту інших джерел, за власну роботу. Здобувач освіти зобов'язаний критично перевіряти, редагувати та верифікувати будь-який контент від ШІ перед його використанням в навчальній роботі. Механічне відтворення генерованого тексту без аналізу є неприпустимим. Приховування факту використання ШІ є порушенням норм академічної доброчесності. У разі використання ШІ при виконанні усних чи письмових завдань здобувач освіти зобов'язаний повідомити про це викладача. При підготовці письмового твору автор зобов'язаний зазначити факт використання ШІ в тексті роботи (наприклад, у «Вступі», у розділі «Методологія», наприкінці практичної/самостійної роботи тощо), застосувавши таке формулювання: *«При підготовці цієї роботи автор використовував інструмент штучного інтелекту [назва, версія] (дата звернення: [дата]) для [мета: граматичне редагування тексту / систематизація джерел / інше]. Основний зміст роботи, включаючи аналіз, інтерпретацію даних і висновки, є результатом самостійної інтелектуальної праці автора. Автор перевірив та верифікував усі матеріали, отримані за допомогою ШІ.».* Під час виконання тестових завдань використання ШІ не дозволяється.
Рекомендовані джерела інформації	Антонюк В. Г. (2007). Вокальна педагогіка (сольний спів) : підручник: : К. ВІПОЛ: 174 с. Антонюк В. Г. (2001). Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект : монографія 2-ге вид., перероб. і доп: К. : Укр. Ідея: 144 с. Гребенюк Н. Є. (2000). Вокально-виконавська творчість : автореф. дис. на здобуття наук.ступ. д-ра мистецтвознав. : спец. 17.00.03 НМАУ ім. П. І. Чайковського: К.: 39 с. Катрич О. (2000). Стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти. Дрогобич, Вид. Фірма «Відродження», 100 с. Колодуб, О. (2006). Творчі принципи організації оперної вистави. Олександр Колодуб. Життя, творчість, спогади / авт.-упоряд. І. Колодуб. Київ, 104–112. Курбанов, В. Б. (2009). Традиційність і проблеми інтерпретації оперної вистави. Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, 3, 30–35. Мадишева Т. П. (2002). Співак і мова: культура співу мовою оригіналу: теорія та практика : навч. посіб. для студ.вокал. ф-тів ВНЗ культури і мистец.України. Х.:Штріх: 160 с. Походзей, П. І. (2017). Оперне мистецтво і проблеми виховання

	фахівців для оперного театру в Оперній студії Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, 1(34), 119–126. Походзей, П. І. (2017). Синтез диригентська-режисерської інтерпретації у втіленні оперного спектаклю (на прикладі Оперної студії НМАУ імені П.І. Чайковського). Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Київ: Міленіум, 2, 173–178. Черкашина-Губаренко, М. Р. (2009). Деякі тенденції розвитку сучасного оперного театру. Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, 3 (4), 17–22.

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Оперна студія», затвердженої кафедрою хорового диригування та академічного співу Харківської державної академії культури ХХ серпня 2026 року, протокол № 1.

Додаток 1.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни «ОПЕРНА СТУДІЯ»

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за накопичувальною системою. Підсумкова оцінка є сумою балів, отриманих здобувачем за результатами поточного та підсумкового контролю.

Розподіл балів, які отримують студенти.

1 семестр

Поточне тестування та самостійна робота				Залік	Сума
Розділ 1-2					
Т1	Т2	Т3	Т4	40	100
15	15	15	15		

2 семестр

Поточне тестування та самостійна робота		Залік	Сума
Розділ 3			
Т5	Т6	40	100
30	30		

3 семестр

Поточне тестування та самостійна робота		Залік	Сума
Розділ 4			
Т7	Т8	40	100
30	30		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<table>
<tr><td rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</td><td rowspan="2">Оцінка ECTS</td><td colspan="2">Оцінка за національною шкалою</td></tr>
<tr><td>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</td><td>для заліку</td></tr>
<tr><td>90 – 100</td><td>A</td><td>відмінно</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr>
<tr><td>82-89</td><td>B</td><td rowspan="2">добре</td></tr>
<tr><td>74-81</td><td>C</td></tr>
<tr><td>64-73</td><td>D</td><td rowspan="2">задовільно</td></tr>
<tr><td>60-63</td><td>E</td></tr>
<tr><td>35-59</td><td>FX</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання</td><td>не зараховано з можливістю повторного складання</td></tr>
<tr><td>0-34</td><td>F</td><td>незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни</td><td>не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни</td></tr>
</table>